ערכה למורה ולספרנית

קטעים לקריאה, שאלות לשיח, תרגילי כתיבה ופעילות לכיתה

מלאכיות עליון

מעיין הנשמות

נבחר למצעד הספרים של משרד החינוך,
תשפ"ז, לכיתות י'-י"ב בממלכתי

נעמה בר שירה

סופרת פנטזיה ישראלית

מפגש סופרת מאושר בגפ"ן, תוכנית 4776

nbshira.com

על הספר

"מלאכיות עליון: מעיין הנשמות" הוא הספר הראשון בסדרת פנטזיה ישראלית שמתרחשת בירושלים של היום. הוא נבחר למצעד הספרים תשפ"ז לכיתות י'-י"ב בממלכתי.

העלילה, בלי ספוילרים

ג בי, מיקה ואור הן שלישייה ירושלמית לא זהה, בנות שבע־עשרה שלא מסוגלות לשבת באותו חדר בלי לריב. לילה אחד, במסיבה סודית בגן החיות התנ"כי, משהו עם קרניים תוקף אותן בחושך. למחרת אור מוצאת במרתף ספר עור ישן שזוהר באור לבן, ובו כתוב שהן מלאכיות. אימן נעלמת במשלחת מחקר בסין, וכדי להציל אותה האחיות יצטרכו ללמוד להילחם ביחד.

הגיבורות	שלוש אחיות בנות 17, שעולות לכיתה י"א, בדיוק כמו הקוראים
המקום	ירושלים של היום, וגם מודיעין, ים המלח ונחל שורק
המבנה	פרולוג ו־143 פרקים קצרים, כל פרק מנקודת מבט של אחת הדמויות
הטון	מתחיל כקומדיה של אחיות רבות, והופך לאפל בשליש האחרון
הנושאים	אחיות, שייכות, בדידות, אמא שמשקרת מאהבה, והמחיר של כוח

השפה של הדמויות

סבבה. באסה. יאללה.

פרקים קצרים ושפה עכשווית, שמתאימים גם לתלמידים שלא קוראים הרבה

השפה של העולם

יושב בסתר עליון

תפילות ופסוקים שהופכים לכוח, ופותחים שיחה על שפה ומסורת

הספר בהקשר ישראלי ויהודי

העולם של הספר בנוי על מקומות שהתלמידים מכירים ועל מקורות מהתנ"ך ומהתפילה, ולכן קל לחבר אותו לשיעורי ספרות, תנ"ך ומחשבת ישראל.

בספר	פרקים	המקור או המקום
"מימיני מיכאל, משמאלי גבריאל..." הלב הרגשי של הספר	**פרולוג, קכ"ו (126), קל"ג (133)**	קריאת שמע על המיטה
התפילה הראשונה של אור שמוציאה לה כנפיים	**י (10)**	"ברכי נפשי", תהילים ק"ד
"אש וגופרית ורוח זלעפות" הקריאה המשותפת של האחיות	**י"ג (13)**	תהילים י"א
לחשי הגנה	**י"ח (18), נ"ד (54)**	"יושב בסתר עליון", תהילים צ"א
נפילים ילדים של מלאך ובת אדם	**כ"ג (23), ס"א (61)**	בראשית ו׳
שתים־עשרה אבני החושן להגנה	**י"ג (13) ואילך**	חושן הכהן הגדול
מלאכי העליון ושדים מיכאל, גבריאל, אוריאל ורפאל, ולילית ואשמדאי	**לאורך הספר**	מיתולוגיה יהודית
גן החיות התנ"כי, מדרחוב בן יהודה, העיר העתיקה ורחבת הכותל	**ב-ד, ח, ל"ב-ל"ג (32-33)**	ירושלים של היום
מודיעין, ים המלח, נחל שורק	**י"ח (18), ס"ג-ע"ז (63-77), ק"י (110)**	ישראל מחוץ לירושלים

שאלה פתוחה לכיתה

? מה קורה כשטקסטים עתיקים שאומרים כל ערב הופכים לכוח ממשי בידיים של נערות בנות 17?

קטעים לקריאה בכיתה

כל הקטעים מהשליש הראשון של הספר, בלי ספוילרים. אפשר לקרוא אותם בקול לפני שהתלמידים מתחילים לקרוא לבד. המספר בצד הוא מספר הפרק.

א	**גבי מנגנת בגיטרה, מיקה מנתקת לה את החשמל, והריב מתפרץ** "אומנם הן נולדו יחד והיו חלק מאותה שלישייה, אבל היו שונות כמו שאייפון שונה מאנדרואיד." פתיחה מצחיקה שכל מי שיש לו אחים מזדהה איתה
ה-ז	**אור מוצאת במרתף ספר שזוהר** "כתוב כאן שאנחנו מלאכיות" רגע הגילוי, מעורר סקרנות להמשיך
ח	**גבי שרה במדרחוב בן יהודה והזמן מתעקם** "את לא צריכה אותו, יש לך קול של מלאכים." קסם שקורה במקום שהתלמידים מכירים
ט	**מיקה שומעת מחשבות של אחרים במבחן קבלה** "אם רק היו יודעים שאין להם סיכוי לנצח אותי" לחץ של מבחנים ותחרות, מוכר לכל תלמיד
כ"ה	**המעוף הראשון של אור, בשלוש וחצי בלילה, מעל אורות ירושלים** "עד שכל אורות השכונה נפרסו מול עיניה, ואחריהם אורות העיר." הסצנה הכי ציורית בספר, טובה לתרגילי כתיבה
כ"ז	**הקול של גבי מנפץ את חדר החזרות** "איכשהו, היא לא ידעה איך, היא פוצצה את כל המחסן בקול שלה." כוח שיוצא משליטה, פתח לשיחה על כעס ועל שליטה עצמית
מ"ו, מ"ח	**אור בוכה על סלע, הדמעות הופכות לנחל, וחתול מדבר איתה** "חבר," נשמע קול מתלפף בראשה, "אני חבר." בדידות ומציאת חבר, סצנה שקטה ומרגשת. פרק מ"ז שביניהם הוא של גבי, ויש בו נשיקה עם שון, כך שאפשר לדלג עליו בקריאה בקול

פרקים שכדאי לא לקרוא בקול בכיתה, למרות שהם בתחילת הספר: פרק ב (מסיבה עם אלכוהול, ונער שמנסה לנשק את אור בכוח) ופרק י"ג (השד מאיים על גבי במשפטים בעלי רמז מיני). מורה שרוצה פירוט תוכן לפי פרקים, למשל כדי לענות להורים, מוזמנת לכתוב לי ואשלח.

שאלות לשיח בכיתה

השאלות מחולקות לפי המקום שבו התלמידים נמצאים בקריאה, כדי לא לגלות להם מה קורה בהמשך.

1 אחרי הפרקים הראשונים

1 גבי, מיקה ואור נולדו יחד ושונות לגמרי. מה כל אחת מהן רוצה מהחיים? למי מהן הכי קל לכם להתחבר, ולמה?

2 במסיבה מיקה מתכחשת לאחות שלה מול החברים. מה גורם לאנשים לבחור בין המשפחה לבין הקבוצה?

3 אור מכונה "המוזרה" של השכבה. איך התווית הזאת משפיעה עליה, ומה משתנה כשמתברר שהשונות שלה היא בעצם כוח?

2 באמצע הספר

4 אמא של הבנות הסתירה מהן מי הן כל החיים. האם שקר מתוך אהבה הוא עדיין שקר? מתי הורים צריכים לספר את האמת?

5 הכוח של אור יוצא משליטה ופוגע במישהי אחרת. מי אחראי לנזק שקרה בלי כוונה?

6 המבוגרים בחאן מצפים מהבנות להציל את כולם. מה הוגן לבקש מנערות בנות 17, ומה לא?

3 אחרי שסיימו (כולל הסוף)

7 גבי מוותרת על משהו שחשוב לה מאוד כדי להגן על אחרים. האם היא צדקה? הייתם מוותרים במקומה?

8 סוקי היא חצי שדה, ומעט מאוד דמויות מוכנות להאמין לה. האם אפשר לשפוט מישהו לפי המקור שלו? איפה זה קורה גם מחוץ לספר?

9 הספר נגמר כשאור נשארת "לבד עם השדים שלה". מה המשפט הזה יכול להגיד גם בלי שדים אמיתיים?

10 למה לדעתכם רק ארבע האחיות ביחד יכולות לנצח, ואף אחת לא לבד?

תרגילי כתיבה ויצירה

כל תרגיל מתאים לשיעור אחד, ואפשר להשתמש בהם גם כמשימת בית.

תרגיל 1

היום שבו צמחו לי כנפיים

כתבו סצנה שבה דמות מגלה כוח קסום, במקום אמיתי שאתם מכירים בעיר שלכם. מה רואים, שומעים ומריחים במקום הזה?

תרגיל 2

אותו רגע, עיניים אחרות

רוב הפרקים בספר מסופרים מנקודת מבט של אחת האחיות. בחרו סצנה מטבלת הקטעים לקריאה, וכתבו אותה מנקודת המבט של אחות אחרת.

תרגיל 3

מכתב שלא נשלח

כתבו מכתב מאחת האחיות לאמא שלהן, אחרי שהן מגלות מה היא הסתירה. כעס, געגוע או סליחה: אתם בוחרים.

תרגיל 4

מלאך או שד מהמסורת

חפשו דמות של מלאך או שד מהתנ"ך או מהמדרש, ציינו מאיפה היא מגיעה, וכתבו איך היא הייתה מתנהגת בישראל של היום.

תרגיל 5

הכוח שלי

על פי הספר, לכל אחות יש כוח שמתאים לאופי שלה. איזה כוח היה מתאים לכם, ומה הוא היה עולה לכם? כתבו עמוד אחד.

פעילות לקראת ההצבעה במצעד

שתי פעילויות לקבוצות, בחודשים שלפני ההצבעה. כדאי להתחיל מוקדם, כדי שהתלמידים יספיקו לקרוא לפני שהם מצביעים.

טריילר לספר

- סרטון עד דקה, כמו טריילר לסרט, שמשכנע תלמיד אחר לקרוא את הספר.
- משתמשים רק בסצנות מטבלת הקטעים לקריאה בכיתה, כדי לא לגלות את הסוף ולהישאר בתוכן שמתאים לכיתה.
- אפשר לצלם במקומות אמיתיים, להקריא קטע, או לבנות סרטון מתמונות וציורים.

פאן-ארט

- ציור או עבודה דיגיטלית של דמות, מקום או חפץ מהספר: החאן, ספר המאורות, אבני החושן, הכנפיים של אור.
- לצד העבודה, שני משפטים על מה שהתלמיד בחר לצייר ולמה.

רעיון לפתיחה: המעוף הראשון של אור, פרק כ"ה

"עד שכל אורות השכונה נפרסו מול עיניה, ואחריהם אורות העיר."

תחרות ארצית עם הסופרת

בתי ספר שישלחו טריילרים או עבודות פאן-ארט ישתתפו בתחרות ארצית.

הפרס מפגש חינם עם הסופרת לכיתה הזוכה, או, אם כבר נקבע מפגש, סט ספרים חתומים של כל הטרילוגיה לספרייה.

עבודות יפורסמו רק באישור בית הספר והתלמידים.

מפגש עם הסופרת

נעמה היא סופרת פנטזיה ישראלית, מחזאית ואשת חינוך. במפגש היא מספרת איך ילדה עם דיסלקציה הפכה לסופרת, ואיך נולד עולם של מלאכים ושדים שמתרחש מתחת לרחובות של ירושלים.

בסוף המפגש התלמידים שואלים שאלות על הדמויות ועל הכתיבה.

- נעמה כתבה תשעה ספרים, שנמכרו ביותר מ-50,000 עותקים.
- "שער הצללים", הספר השני בסדרה, זכה בפרס גפן.
- המפגש מתאים לשכבה שלמה או לכיתה אחת, ובמיוחד ליום השפה העברית, לחודש הקריאה ולשבוע הספר.
- מחיר והזמנה: דרך גפ"ן, תוכנית 4776, או דרך ניטו טוק.

4 **ההטבה לבית ספר שמזמין מפגש:** 4 ספרים מתנה לספריית בית הספר, או ספר במחיר מוזל לכל תלמיד.

ספר ראשון	ספר שני, זוכה פרס גפן	ספר שלישי
מעיין הנשמות	שער הצללים	שממת העדן

איפה אפשר להשיג את הספר

עותקים מודפסים, גם חתומים, באתר nbshira.com

ספר דיגיטלי באתר עברית

לפרטים ולשריון מועד

נעמה בר שירה

054-6589303

stageart.pnima@gmail.com